



לעילוי נשמת
שלום בן משה

המשנה עם מפרשים, מסודרים ומנוקדים
The Mishnah with Commentaries, Vowelized and Organized

ברכות
פרק ג'

ברכות
פרק ג'

א לשוּרָה - שְׁהִיּוּ עוֹשִׂים שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת סָבִיב
הָאֵבֶל לְנַחְמוּ בְּשׁוּבְכֶם מִן הַקָּבֵר.
וְאִם לֹא - שְׁהִיָּה הַדֶּרֶךְ קְרוֹב מִן הַקָּבֵר עַד
הַמָּקוֹם שָׁבוּ עוֹשִׂים הַשׁוּרָה, וְאִין פְּנָאֵי לְהַתְחִיל
וּלְגַמּוֹר עַד שְׁלֹא יִגְיעוּ לַשׁוּרָה.
הַעוֹמְדִים בַּשׁוּרָה - הַפְּנִימִים פְּטוּרִין
וְהַחִיצוֹנִים חַיִּיבִין.
הַפְּנִימִים - הַרוֹאִים הָאֵבֶלִים.
וְהַחִיצוֹנִים - שְׂאִינָם רוֹאִים פְּנֵי הָאֵבֶלִים.

א מִי שְׁמַתוֹ מוּטָל לְפָנָיו פְּטוּר מִקְרִיאַת
שְׁמַע וּמִן הַתְּפִילָה וּמִן הַתְּפִילִין.
מִי שְׁמַתוֹ מוּטָל לְפָנָיו - אֶחָד מִן הַקְּרוֹבִים
שְׂתֵיב לְהִתְאַבֵּל עֲלֵיהֶם, מוּטָל עָלָיו לְקַבְּרוֹ.
פְּטוּר מִקְרִיאַת שְׁמַע - מִשּׁוֹם דְּטָרִיד טִירְדָּא
דְּמַצְוָה.
נוֹשְׂאֵי הַמָּטָה וְחִילוּפֵיהֶן וְחִילוּפֵי חִילוּפֵיהֶן -
אֵת שְׁלִפְנֵי הַמָּטָה וְאֵת שְׁלֹאֲחֵר הַמָּטָה - אֵת
שְׁלִמְטָה צוּרְךָ בְּהוּ, וְאֵת שְׂאִין לַמָּטָה צוּרְךָ
בְּהוּ, חַיִּיבִין.

ב נְשִׂיִם וְעֶבְדִים וְקַטְנִים פְּטוּרִין מִקְרִיאַת
שְׁמַע וּמִן הַתְּפִילִין.
נְשִׂיִם וְעֶבְדִים פְּטוּרִים מִקְרִיאַת שְׁמַע - אִף
עַל פִּי שְׁהִיא מַצּוֹת עֲשֵׂה שְׁהַזְמַן גְּרָמָא, וְכָל
מַצּוֹת עֲשֵׂה שְׁהַזְמַן גְּרָמָא נְשִׂים פְּטוּרוֹת, סִלְקָא
דְּעַתְרָא אַמִּינָא לְחַיִּיבָן הוּאִיל וְאִית בָּהּ מַלְכוּת
שְׁמַיִם, קָא מִשְׁמַע לָן.
וְתַפְּלִין מַצּוֹת עֲשֵׂה שְׁהַזְמַן גְּרָמָא הֵן, דְּלִילָה
וְשִׁבְתָּ לֹא זְמַן תְּפִילִין נִינְהוּ, וְסִלְקָא דְּעַתְרָא
אַמִּינָא הוּאִיל וְאִתְקַשׁ תְּפִילִין לְמַזְוָה, נְשִׂים
נִתְחַיִּיבוּ, קָא מִשְׁמַע לָן.
קַטְנִים - אִפְּלוּ קָטָן שְׁהַגִּיעַ לְחִינּוּךָ לֹא הִטִּילוּ
עַל אֲבִיו לְחַנּוּכוֹ בְּקִרְיַת שְׁמַע, לְפִי שְׂאִינוּ מַצּוּי
תְּמִיד אֲצִלוּ בְּעוֹנַת קִרְיַת שְׁמַע. וְלֹא בְּתַפְּלִין,
מִשּׁוֹם דְּסִתָּם קָטָן אִינוּ יוֹדְעַ לְשִׁמּוֹר תְּפִילָיו
שְׁלֹא יִפִּית בְּהוּ.

וְחִילוּפֵיהֶן - שְׁפָן דֶּרֶךְ שְׁמַתְחִלְפִין, לְפִי שְׁהַפֵּל
רוּצִים לְזַכּוֹת בְּמַצְוָה.
אֵת שְׁלִפְנֵי הַמָּטָה - הַמְּזוּמָנִים לְנִשְׂאָה
כְּשִׁתְּגִיעַ הַמָּטָה אֲצִלָּם.
וְאֵת שְׁלֹאֲחֵר הַמָּטָה - כְּלוּמַר: בֵּין אוֹתָם
שְׁלִפְנֵי הַמָּטָה וּבֵין אוֹתָם שְׁלֹאֲחֵר הַמָּטָה, אִם
הַמָּטָה צְרִיכָה לָהֶם לְשִׂאתָהּ, פְּטוּרִים.
וְאֵת שְׂאִין לַמָּטָה צוּרְךָ בְּהוּ - כְּגוֹן הַהוֹלְכִים
לְלוֹת אֵת הַמֵּת לְכַבּוּדוֹ בְּלִבְד, חַיִּיבִין.
אֵלוּ וְאֵלוּ פְּטוּרִין מִן הַתְּפִילָה.
אֵלוּ וְאֵלוּ פְּטוּרִים מִן הַתְּפִילָה - דְּלֹא
דְּאוּרִייתָא הִיא כְּמוֹ קִרְיַת שְׁמַע, וְאִכְּא דְּאִמְרֵי
מִפְּנֵי שְׁהִיא צְרִיכָה כְּוֹנְנָה יְתִירָה.

וְחַיִּיבִין בְּתַפְּלָה וּבְמַזְוָה וּבְבִרְכַת הַמְּזוּזָה.
וְחַיִּיבִין בְּתַפְּלָה - דְּתַפְּלָה רַחֲמֵי הִיא
וּמְדַבְּרָנָן הִיא, וְתַקְנוּהָ אִף לְנְשִׂים וּלְחַנּוּךָ בָּהּ

ב קִבְּרוּ אֵת הַמֵּת וְחָזְרוּ - אִם יְכוּלִין
לְהַתְחִיל וּלְגַמּוֹר עַד שְׁלֹא יִגְיעוּ לַשׁוּרָה,
יְתַחִילוּ, וְאִם לֹא, לֹא יְתַחִילוּ.
לְהַתְחִיל וּלְגַמּוֹר - פְּרָשָׁה אַחַת שֶׁל קִרְיַת
שְׁמַע.

ברכות
פרק ג'

הקטנים.

ובמזונה - דמהו דתימא? הואיל ואתקש לתלמוד תורה, כי הכי דנשים פטורות מתלמוד תורה, דכתיב (דברים י"א יט) "ולמדתם אותם את בניכם" - ולא את בנותיכם, הכי נמי נפטרו ממזונה, אף על פי שהיא מצות עשה שלא הזמן גרמא, קא משמע לן.

ובברכת המזון - מבפציא לן אי תיבות בברכת המזון מדאורייתא - פינן דכתיב (דברים ח' כא) "ואכלת ושבעת וברכת", הויא ליה מצות עשה שלא הזמן גרמא, או שפא אין תיבות מדאורייתא - משום דכתיב "על הארץ הטובה אשר נתן לך", והארץ לא ניתנה לנקבות. ולא אפשיטא.



בעל קרי מהרהר בלבו, ואינו מברך לא לפניה ולא לאחריה.

בעל קרי - עזרא תיקן שלא יקרא בעל קרי בתורה, בין שראה קרי לאונסו בין לרצונו, עד שיטבול. ולא מפני טומאה וטהרה - שאין דברי תורה מקבלין טומאה, אלא כדי שלא יהיו תלמידי חכמים מצויין אצל נשותיהן כתרנגולים.

מהרהר - קריאת שמע בלבו פשהגיע זמן המקרא.

ואינו מברך לפניה ולאחריה - ואפילו בהרהור - פינן דברכות לאו דאורייתא, לא אצרכוהו רבנן.

ועל המזון מברך לאחרי וואינו מברך לפניו. רבי יהודה אומר מברך לפנייהם ולאחרייהם.

ועל המזון מברך לאחרי - דחייבא דאורייתא הוא.

ואינו מברך לפניו - דלאו חייבא דאורייתא הוא. וכבר נפסקה ההלכה דבטלויה לטבילותא, ובעלי קריין קורין קריאת שמע כדרך, ועוסקין בתורה ומתפללין ומברכין כל הברכות, ואין מערער בדרך.



ברכות
פרק ג'

ה הנה עומד בתפילה ונזכר שהוא בעל קרי, לא יפסיק אלא יקצר.

לא יפסיק - תפילתו לגמרי, אלא יקצר כל ברכה וברכה.

ירד לטבול - אם יכול לעלות ולהתכסות ולקרית עד שלא תנץ החמה, יעלה ויתכסה ויקרא, ואם לאו, יתכסה במים ויקרא.

ולקרית עד שלא תנץ החמה - שהנתיקין מדקדקים על עצמן לגמור אותה עם הנץ החמה, דכתיב (תהלים ע"ב ה) "ייראוך עם שמש".

יתכסה במים - ודוקא מים עכורים שאין לבו רואה את הערוה, אבל צלולים לא.

אבל לא יתכסה לא במים הרעים ולא במי המשרה, עד שיטיל לתוכן מים.

במים הרעים - מים סרוחים.

במי המשרה - מים ששורין בהם פשתן.

עד שיטיל לתוכן מים - חסורי מיחסרא והכי קתני: ולא יקרא אצל מי רגלים עד שיתן לתוכן מים. ושיעור המים שיטיל למי רגלים של פעם אחת, רביעית.

וכמה ירחיק מהם ומן הצואה?

וכמה ירחיק מהם - מן המי רגלים שלא הטיל לתוכן מים, ומן הצואה.

ארבע אמות.

ארבע אמות - ודוקא כשהוא לצדדים או לאחוריו, אבל לפניו מרחיק כמלא עיניו.



ז זב שראה קרי, ונדה שפלטת שכתב זרע, והמשמשות שראתה נדה, צריכין טבילה.

זב שראה קרי - אף על פי שטמא טומאת שבעה משום זיבה ואין טבילה זו מטהרתו, אפילו הכי צריך טבילה לדברי תורה פתקנת עזרא משום קרי.

וכן נדה, אם באה להתפלל ופולטת שכתב זרע, הרי היא כבעל קרי. ושכתב זרע מטמא האשה בפליטתו כל שלשה ימים לאחר תשמיש, ולאחר מכאן כבר הסריח בגופה ואין ראוי עוד





להיות ולד נוצר ממנו.

והכי פרושו: נדה שפלטה עתה תשמיש
ששמשה אתמול קודם שראתה, והמשמשת
מטתה שראתה נדה אחר ששמשה, צריכין
טבילה.

ורבי יהודה פוטר.

ורבי יהודה פוטר - אף במשמשת שראתה
נדה פטר רבי יהודה, ואף על גב דמעיקרא בת
טבילה הנת, ואיכא למימר דלא פקעא חובת
טבילה מינה. וכבר כתבנו לעיל דבטלויה
לטבילותא, מפני שהיתה תקנה שאין רוב
הציבור יכולין לעמוד בה.



ברכות
פרק ג'

א מי שמתו מוטל לפניו פטור מקריאת שמע ומן התפילה ומן התפילין. גושאי המטה וחילופיהן וחילופי חילופיהן – את שלפני המטה ואת שלאחר המטה – את שלמטה צורך בהן, פטורים, ואת שאין למטה צורך בהן, חייבין. אלו ואלו פטורין מן התפילה.

ב קברו את המת וקזרו – אם יכולין להתחיל ולגמור עד שלא יגיעו לשורה, יתחילו, ואם לאו, לא יתחילו. העומדים בשורה – הפנימים פטורין והחיצונים חייבין.

ג נשים ועבדים וקטנים פטורין מקריאת שמע ומן התפילה, וחיביו בתפילה ובמזונה ובברפת המזון.

ד בעל קרי מהרהר בלבו, ואינו מברך לא לפניו ולא לאחריו. ועל המזון מברך לאחריו ואינו מברך לפניו. רבי יהודה אומר מברך לפניו ולאחריו.

ה הנה עומד בתפילה ונזכר שהוא בעל קרי, לא יפסיק אלא וקצר. ירד לטבול – אם יכול לעלות ולהתכסות ולקרוע עד שלא תניח החמה, יעלה ויתכסה ויקרא, ואם לאו, יתכסה במים ויקרא. אבל לא יתכסה לא במים הרעים ולא במי המשרה, עד שיטיל לתוכן מים. וכמה ירחיק מהם ומן הצואה? ארבע אמות.

ו זב שראה קרי, ונדה שפלטתה שכבת זרע, והמשמשת שראתה נדה, צריכין טבילה, ורבי יהודה פוטר.



ברכות
פרק ג'

א מי שמתו מוטל לפניו פטור מקריאת שמע ומן התפילה ומן התפילין. גושאי המטה וחילופיהן וחילופי חילופיהן – את שלפני המטה ואת שלאחר המטה – את שלמטה צורך בהן, פטורים, ואת שאין למטה צורך בהן, חייבין. אלו ואלו פטורין מן התפילה.

ב קברו את המת וקזרו – אם יכולין להתחיל ולגמור עד שלא יגיעו לשורה, יתחילו, ואם לאו, לא יתחילו. העומדים בשורה – הפנימים פטורין והחיצונים חייבין.

ג נשים ועבדים וקטנים פטורין מקריאת שמע ומן התפילה, וחיביו בתפילה ובמזונה ובברפת המזון.

ד בעל קרי מהרהר בלבו, ואינו מברך לא לפניו ולא לאחריו. ועל המזון מברך לאחריו ואינו מברך לפניו. רבי יהודה אומר מברך לפניו ולאחריו.

ה הנה עומד בתפילה ונזכר שהוא בעל קרי, לא יפסיק אלא וקצר. ירד לטבול – אם יכול לעלות ולהתכסות ולקרוע עד שלא תניח החמה, יעלה ויתכסה ויקרא, ואם לאו, יתכסה במים ויקרא. אבל לא יתכסה לא במים הרעים ולא במי המשרה, עד שיטיל לתוכן מים. וכמה ירחיק מהם ומן הצואה? ארבע אמות.

ו זב שראה קרי, ונדה שפלטתה שכבת זרע, והמשמשת שראתה נדה, צריכין טבילה, ורבי יהודה פוטר.

